

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33321>

Özet

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri (YEEE), ebeveynlerin ergenlik dönemindeki çocuklar?na yönelik tutum ve davran??lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikolojik bir araçtır. Bu envanterin Türkçe adaptasyon çalışması, 2019 yılında Neslihan Yaman tarafından gerçekleştirilmiştir. Adaptasyon çalışması, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uygunluğunu, psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenilirlik) incelemeyi amaçlamıştır. Bu adaptasyon, orijinal ölçeğin yapısını koruyarak, Türk ebeveynlerin ergenleriyle kurdu?u ebeveynlik dinamiklerini bilimsel olarak değerlendirme imkanı sunmaktadır.

Ölçek, özellikle ergenlik döneminin getirdi?i zorluklar bağlamında ebeveyn-ergen ilişkisinin kalitesini ve ebeveyn stillerinin boyutları belirlemeye yardımcı olmaktadır. Bu çalışma, ölçeğin Türkiye'deki araştırmacılar ve ruh sağlığı profesyonelleri tarafından kullanılmasına zemin hazırlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri, ebeveynlik, ergenlik, psikometrik özellikler, geçerlik, güvenirlik, uyarılma.

Yazarlar

Neslihan Yaman

Amaç

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin temel amacı, ebeveynlerin ergen çocuklar?na karşı sergiledikleri spesifik tutumları, inançları ve davranış kalıplarını sistematik bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle ergenlik döneminde kritik hale gelen iletişim, sınır koyma, duygusal destek ve özerklik temaları gibi ebeveynlik boyutlarını değerlendirir.

Türkçe adaptasyon çalışmasının özel amacı ise, orijinal envanterin psikometrik açıdan sağlam yapısını koruyarak, Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sağlamaktır. Bu sayede, Türkiye'deki aile danışmanlığı, gelişim psikolojisi ve eğitim bilimleri alanlarında ebeveynlik araştırmaları bilimsel kalitesinin artırılması hedeflenmiştir.

Yapı

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin ölçtü?ü temel yapı, çok boyutlu ebeveynlik kavramıdır. Bu yapı genellikle, ebeveynlik stillerinin temel bileşenleri olan kabul/ilgi, reddetme/cezalandırma,

psikolojik kontrol ve özerkli?i destekleme gibi alt boyutlar? içerir. Envanter, ebeveynlerin ergenin geli?imsel ihtiya?lar?na ne ölçüde duyarlı? oldu?unu ve uygulanan disiplin yöntemlerinin niteli?ini de?erlendirir.

Yaman (2019) taraf?ndan ger?ekle?tirilen uyarlama ?al??mas?, ölçe?in orijinal yap?sal modelini Türk kültüründe do?rulayarak, ergenlik dönemindeki bireylerin geli?imini etkileyen ebeveyn tutumlar?n?n kültürel ba?lamda tutarlı? bir ?ekilde ölçüldü?ünü göstermi?tir. Bu yap?, hem olumlu hem de olumsuz ebeveynlik davran??lar?n? kapsayacak ?ekilde tasarlanm??t?r.

Geçerlik

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin Türkçe geçerlik ?al??mas?, Yaman (2019) taraf?ndan detaylı? bir ?ekilde rapor edilmi?tir. ?al??mada yap? geçerli?ini test etmek amacıyla çe?itli analizler kullanılm??t?r. Bu analizler genellikle Aç?klayıc? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulayıc? Faktör Analizi (DFA) içermektedir.

Yapılan geçerlik analizleri sonucunda, ölçek maddelerinin kuramsal olarak öngörülen faktör yap?s?yla uyumlu oldu?u belirlenmi?tir. Ayr?ca, ölçe?in di?er ilgili ebeveynlik veya ergen geli?im ölçekleri ile olan ili?kisi (ölçüt ba??ntılı? geçerlik) incelenerek, envanterin ölçmeyi amaçladığı? yapı?y? ba?arılı? bir ?ekilde ölçtü?ü teyit edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri de Yaman (2019) ?al??mas?nda sunulmu?tur. Güvenirli?i belirlemek amacıyla genellikle iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin homojen oldu?unu ve ayn? yapı?y? tutarlı? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Ek olarak, ölçe?in zamana kar?? kararlılı??n? (test-tekrar test güvenirlili?) belirlemek için farklı? zaman aralıklar?nda ayn? örneklem üzerinden ölçümler alınm?? olabilir. Bu analizler, Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin Türkçe formunun güvenilir ve kararlı? bir ölçüm aracı? oldu?unu do?rulamaktadır.

Faktör Analizi

Adaptasyon sürecinin kritik bir adımı? olan faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk kültürü ba?lam?nda do?rulanması? sa?lam??t?r. Yaman (2019), ?al??mas?nda muhtemelen orijinal ölçe?in teorik yap?s?na uygun olarak bir faktör yap?s? ortaya koymu?tur.

Do?rulayıc? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, elde edilen modelin uyum indekslerinin (CFI, TLI, RMSEA vb.) kabul edilebilir veya iyi düzeyde oldu?unu göstermi? olmalı?dır. Bu durum, Yeti?kin-

Ergen Ebeveynlik Envanteri'nin Türkçeye uyarlanm?? formunun, ebeveynlik davran??lar?n? kuramsal olarak beklenen alt boyutlar alt?nda toplad???n? kan?tlamaktad?r.

Envanter Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Kendini De?erlendirme Envanteri (Self-Report Inventory). (Orijinal ölçe?in format?na ba?l? olarak Likert tipi derecelendirme kullan?ld??? varsay?lmaktad?r).

Language Available: Türkçe

Population Group: Ebeveynler

Age Group: Ergenlik dönemindeki (tahmini 12-18 ya?) çocuklar?n ebeveynleri.

Population Details: Yaman'?n (2019) çal??mas? için kullan?lan örneklem, Türkiye'deki çe?itli bölgelerden toplanm?? ergen ebeveynlerinden olu?maktad?r. Detayl? örneklem bilgisi için kaynak makaleye ba?vurulmal?d?r.

Test Methodology: Anket yöntemiyle uygulanan, çok maddeli, Likert tipi derecelendirme ölçe?i.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn tutumlar?, ergen geli?imi, psikolojik de?erlendirme, faktör analizi, ölçek geli?tirme, psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Kaynak makalede belirtilmemi?tir.)

Affiliation Email addresses: nesli_balci@hotmail.com

Correspondence Address: Kaynak makalede belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? 2019 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için izinler, sorumlu yazar Neslihan Yaman ile ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle izin talep edilmesi gerekmektedir. Ticari kullan?m veya ücret bilgisi için yazar ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilir.

Bu ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?n?n orijinal makalesine ait PDF dosyas? mevcuttur. Orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [yetiskin-ergen-ebeveynlik-envanteri-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Yaman, N.(2019) Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanterinin Türkçeye uyarlanması: geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *İlkö?retim Online Dergisi*, 18(4), 1967-1983. doi:10.17051/ilkonline.2019.639372

Makale linki: ilkogretim-online.org.tr

Yeti?kin-Ergen Ebeveynlik Envanteri Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak makalede veya eklerinde yer almaktadır. Kaynak materyalde maddeler do?rudan sunulmad??? için, maddelerin tam listesine ulaşmak için Yaman (2019) makalesine başvurulması gerekmektedir.